

Országos Környezetvédelmi Tanács

Az Országos Környezetvédelmi Tanács véleménye a Nemzeti Fejlesztési Miniszter JEF/7173/2016-NFM sz. Előterjesztéséről, az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátásával kapcsolatos kormányrendeletekről, valamint az ezzel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról

Általános, elvi, átfogó észrevételek

A hulladékgazdálkodási, ezen belül pedig kiváltképpen a közszolgáltatási területre vonatkozó szabályok a hatályos Hulladékgazdálkodási törvény (Ht.) 2013. január 1-i hatálybalépése óta oly sokszor és olyan mértékben változtak, amely változások épp az ügy összetettsége miatt hosszabb és alaposabb konzultációt igényeltek volna és amely helyzet egyre inkább veszélybe sodorja a megfelelő szolgáltatások ellátásának lehetőségét és a – csak látszólag! – felelős önkormányzatok felelősségének ellátását és a közszolgáltatást végzők normális működését.

Az előterjesztés szöveges indokolása máris két erősen megkérdőjelezhető indokkal és elvi alátámasztással indít:

- „A jelenleg működő közszolgáltatási rendszer önmagában nem elégséges az európai uniós kötelezettségek teljesítéséhez, valamint nem motivál a hasznosításban rejlő gazdasági lehetőségek kiaknázására.” Ezt az érvet sem a törvény módosításakor, sem azóta nem támasztották alá megfelelően, nem fejtették ki, ennek következtében nem igazolható a realitása, vagyis nem ad megfelelő alapot, indokot a rendszer működésének átszervezéséhez. A hasznosítás – amely a közszolgáltatást követő lépcső – lehetőségét nem a közszolgáltatás átszervezése révén lehet elérni, hanem a hasznosítás körülményeinek, feltételeinek szabályozásával. A tervetből, az EU követelményekre való utalás mellett semmilyen módon sem derül ki, hogy miként kívánja biztosítani az új rendszer az EU által előírt hulladék hasznosítási célok elérését.
- „A megoldás alapelve egy egységes nonprofit közszolgáltatási rendszer kialakítása nullszaldós működéssel. Ennek az alapelvnek az elérése érdekében a továbbiakban a hulladékgazdálkodási közfeladat állami és önkormányzati közfeladatból áll, melynek keretében az önkormányzat továbbra is megtartja a hulladékgazdálkodással kapcsolatos önkormányzati feladatait.” A nonprofit jelleg már eddig is adott volt, a nullszaldós működés is, tehát ez sem indokolja a változások szükségességét. Az, hogy ilyen működést szeretnénk a közszolgáltatások esetében, akár indokolt is lehet, bár nem szükséges feltétel. Ami viszont komoly alkotmányossági aggályokat vet fel, az az, hogy miközben formálisan nincs lehetőség az Önkormányzatokról szóló törvény (Ötv.) olyan irányú módosítására, amely az önkormányzatok kezéből ezt a kötelező feladatot kivenné (kétharmados szabályozásról van szó), aközben valójában rendeleti szinten történik meg az önkormányzatok ’detronizálása’, mert a felelősségi körükben ténylegesen megmaradó elem már nem más, mint maga a feladat,

OKT Titkárság: 1055 Budapest, Kossuth tér 11.

Postacím: 1860 Bp.

Telefon: 1- 79 51063, 1- 79 53699. Fax: 1- 79 50429.

E-mail: okttitk@fm.gov.hu

www.oktt.hu

Országos Környezetvédelmi Tanács

tényleges döntési lehetőség nélkül. Kötelezettség jogok nélkül. Az 'ellátásért felelős' fogalom gyakorlatilag értelmét veszítette, kiüresedik.

- Mindehhez járul általános megjegyzésként, hogy a javaslat nincs összhangban a jelenleg hatályos Ht-vel illetve a termékdíj törvénnyel, különösen azért nem, mert számos olyan kérdést tartalmaz, amely önmagában is törvényi szintű szabályozást igényelne.

A fentiekben túlmenően is több súlyos kritikát lehet megfogalmazni a tervezett rendszerrel kapcsolatban; illetve valójában már nincs szó tervezésről, látva a határidőket, amelyek nem adnak lehetőséget érdemi észrevételezésre ! Ezeket röviden összegezzük.

- Megjelenik Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Terv, amelyet anélkül kellene rendkívül rövid időn belül a hulladékgazdálkodás tervezései rendszerébe illeszteni, hogy annak pontos szerepe, helye és indokoltsága tisztázott lenne. A hulladékgazdálkodás tervezései rendszere hosszabb előkészítő folyamat eredményeképpen jött létre, tervezni hetek alatt nem lehet. Egyáltalában nem szerepel a tervezetben, hogy a terveket időszakonként értékelné és fölülvizsgálni is kell, illetve, hogy milyen időszakokra készül el egyáltalán.
- A javaslat nem szól arról, miként látja a pontos feladatmegosztást és az együttműködést az OKTF-NHI és a Koordináló szerv között, ami ugyanakkor éppen a célok teljesülését lenne hivatott biztosítani.
- A közszolgáltatókat megterhelik egy újabb megfeleléségi követelménnyel, amely teljesen szükségtelen a meglévők esetében, hiszen erre szolgált a korábban is létező sajátos engedély, amelyet a Ht. 62. § (2) bek. tartalmazott. Indokolatlan munkát teremtenek és indokolatlanul terhelik a szolgáltatókat azzal, amit már két másik menetben vizsgáltak az elmúlt években. Mindez megfontolandó lehet az új tevékenységek esetében, illetve pl. mától számított három év múlva, felülvizsgálatként, de nem ezzel a sokadik hasonló vizsgálattal kellene kezdeni az új rendszer működését. Hozzá kell tenni, hogy a minősítési engedély Ht. 62. § szerinti rendszere maradt, így a tervnek való megfeleléségi vizsgálat szükségtelen, egyetlen célját láthatjuk – a Koordináló szervezet létjogosultságának igazolását.
- Jelentős aránytalanság, egyensúlytalan helyzet alakul ki, ahol a Koordináló szervezetnek jobbra jogai vannak, de ennek nincs ellentételezése, a közszolgáltatónak nem látszanak jogai. Ugyanakkor a túlzott központosítás hátrányai az utóbbi időben megmutatkoztak (KLIK), különösen a források elosztása és felhasználása terén. Számos kérdés merül fel: pl. a közszolgáltató mindezen felesleges adminisztrációs teherből eredő költségeit, esetleges kárát ki téríti meg? És milyen kára keletkezik annak, aki valójában maga nem szolgált?
- A Koordináló szerv kötelezettség-oldali egyensúlytalanságának további bizonyítéka, hogy kimaradtak a rendeletből a Koordináló szerv nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségei. A Koordinálósnak pontos adatokat kell vezetnie a hasznosításra

OKT Titkárság: 1055 Budapest, Kossuth tér 11.

Postacím: 1860 Bp.

Telefon: 1- 79 51063, 1- 79 53699. Fax: 1- 79 50429.

E-mail: okttitk@fm.gov.hu

www.oktt.hu

Országos Környezetvédelmi Tanács

kerülő hulladékok mennyiségéről, a hasznosítás mértékéről, mert anélkül nem lehet majd az EU felé a hasznosítási célértékek teljesítéséről szóló jelentéseket összeállítani.

- A szolgáltatási díj elosztása és különösen annak a szolgáltatókhoz juttatása, ennek körülményei nincsenek rendezve, a Koordináló szervezet ilyenét kötelezettségeiről nincs érdemben szó, holott a tényleges frontvonal ott húzódik, oda kellene a védelmet és a garanciákat adni, mert a nélkül a szolgáltatás kerül közvetlen veszélybe. Sok szó esik az információáramlásról, amely a rendszer működésének távolról sem annyira elengedhetetlen feltétele, mint az anyagi erőforrások rendelkezésre állásának zavartalansága. Szeretnénk megjegyezni, hogy a rendeleti úton történő díj szabás is megtalálható volt a törvényben, mégsem működött.

A rendszer tehát felemás és jelen helyzetben nem is látni a megfelelő megoldási irányokat sem, sokkal alaposabb átgondolást igényelne ahhoz, hogy működőképes legyen.

Konkrét észrevételek az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátására létrehozott szervezet kijelöléséről, feladatköréről, az adatkezelés módjáról, valamint az adatszolgáltatási kötelezettségek részletes szabályairól szóló a .../2016. (... ..) Korm. rendelethez

2. § (1) 7. haszonanyag: valamennyi a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hasznosítható hulladék

A haszonanyag 7. pontban megfogalmazott definíciója és a 4.§-ban foglaltak nincsenek összhangban egymással. A 7. haszonanyag definíciója szerint az összes hasznosítható komponens haszonanyagnak tekinti függetlenül annak piaci értékétől, míg a 4.§ már csupán az értékesíthető haszonanyag sorsát rendezi: azok az anyagok, amelyek hasznosíthatók, de hasznosításuk átvételi díj mellett történik (pl. hulladékudvarokban begyűjtött fáradt olaj, színes üveg, további feldolgozás után energetikailag hasznosítható könnyű frakció) hasznosításával kapcsolatos anyagi terhek viselése szabályozatlan marad.

3. § (3) A Koordináló szerv

b) előkészíti az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Tervet (a továbbiakban: OHKT) és az abban foglaltak végrehajtását ellenőrzi;

Ezzel kapcsolatban nem világos, hogyan egyeztethető ez össze az OKTF-NHI által tervezett OGYHT-val, illetve hogyan működnek együtt a hivatalok.

4. § (1) A haszonanyag értékesítéséről a Koordináló szerv gondoskodik úgy, hogy a közszolgáltató valamennyi haszonanyagot köteles a Koordináló szerv által kijelölt szervezetnek átadni.

A rendelet nem szabályozza, hogyan kerül kiválasztásra a feldolgozó szervezet? Mint állami szervezet, közbeszerzést kell kiírni, ami már az OKTH-NHI -nál sem működik.

OKT Titkárság: 1055 Budapest, Kossuth tér 11.

Postacím: 1860 Bp.

Telefon: 1- 79 51063, 1- 79 53699. Fax: 1- 79 50429.

E-mail: okttitk@fm.gov.hu

www.oktt.hu

Országos Környezetvédelmi Tanács

Nem beszélve arról, hogy ugyanazon vállalkozóknak akik az OKTF-NHI -nál is pályáznak milyen adminisztrációs teher növekedést okoz.

A 4. § (2) bekezdése csupán a haszonanyag értékesítéséből származó bevétel sorsát rendezi. Azokat a piaci helyzeteket, amikor a haszonanyag nem piacképes, nem kezeli. Nem rendezi a haszonanyag értékesítéséig történő tárolásával kapcsolatos költségek viselését, a haszonanyag tulajdonjogát, az értékesítés során a szerződő partner kilétét (közszolgáltató/Koordináló szerv).

21. § (3) A közszolgáltató rendszeres adatszolgáltatási kötelezettsége körében

b) a közszolgáltató által ellátott közszolgáltatási feladatok fajtájára, tartalmára és mennyiségére vonatkozó adatokat a szolgáltatási díj megállapításához, és...

Szükséges volna pontosan meghatározni, milyen adatokat is kellene szolgáltatni, esetleg egy adatlapon, mellékletben, mert ez így meglehetősen követhetetlen.

(5) Ha a Hivatal megtiltja a jogszabálysértő közszolgáltatási díj alkalmazását, és kötelezi a közszolgáltatót a jogszerű ellenérték alkalmazására, a közszolgáltató köteles a Hivatal határozatában foglaltakhoz igazodó adatszolgáltatást adni a Koordináló szervnek.

Nem érthető rendelkezés. Hogyan alkalmazhat jogszerűtlen díjat a közszolgáltató, ha azt a Koordináló határozza meg, számlázza ki és szedi be.

24. § A hulladékgazdálkodási létesítmény tulajdonosa köteles félévente a létesítménye tekintetében a rendszerelemeket tartalmazó kimutatást elektronikus úton megadni a Koordináló szervnek.

Meg kellene jelölni, pontosan mely hulladékgazdálkodási létesítményekről van szó. Gondolom, csak azokról, amelyek a közszolgáltatásban részt vesznek.

Konkrét vélemény *A hulladékgazdálkodási tervekre és a megelőzési programokra vonatkozó részletes szabályokról szóló 310/2013. (VIII. 16.) Korm. rendelet módosításról*

2. §

Az itt meghatározott véleményezési jogkör nagyon kevés. Mivel az EU-s hasznosítási célkitűzések teljesítése terén a közszolgáltatás útján szelektíven gyűjtött hulladék hasznosítása is jelentős szerepet kap, amire már csak a Koordináló szervnek lesz rálátása (és ezek szerint az OKTF-NHI ezek után már csak az ipari eredetű szelektív hulladékokkal fog foglalkozni), nem világos, hogy ki és hogyan, kitől gyűjti össze az adatokat, hogy az országos célok teljesülését igazolni lehessen.

Országos Környezetvédelmi Tanács

Az Országos Környezetvédelmi Tanács általános, elvi észrevételei és konkrét, a jogszabály-tervezetek szövegezéséhez tett javaslatai leírása után annak megfontolását indítványozza, hogy az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátásával kapcsolatos kormányrendeletekről, valamint az ezzel összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló előterjesztést, a módosításokra vonatkozó véleményekkel együtt, az Előterjesztő – az érintettek bevonásával – ismételten tekintse át és egyeztesse, megalapozott és körültekintő álláspontok kialakításához szükséges idő biztosításával.

2016. Március 8.

OKT Titkárság: 1055 Budapest, Kossuth tér 11.

Postacím: 1860 Bp.

Telefon: 1- 79 51063, 1- 79 53699. Fax: 1- 79 50429.

E-mail: okttitk@fm.gov.hu

www.oktt.hu

